

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
De heer S.P.A. Erkens
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 17 maart 2026

betreft Nadere vragen met betrekking tot het voorstel voor een Verordening over nieuwe genomische technieken

ons kenmerk 180233

Geachte heer Erkens,

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) hebben met belangstelling kennisgenomen van het verslag van een nader schriftelijk overleg over het voorstel voor een Verordening over nieuwe genomische technieken (hierna: NGT).¹ De fractieleden van de **Fractie-Visseren-Hamakers** en **SP** hebben naar aanleiding hiervan een aantal gezamenlijke nadere vragen en opmerkingen.

De fractieleden van de Fractie-Visseren-Hamakers en SP hebben u in het nader schriftelijk overleg gevraagd naar wetenschappelijk bewijs dat NGT-planten zouden bijdragen aan duurzame ontwikkeling.² U geeft vervolgens geen wetenschappelijk bewijs voor de bijdragen van NGT-planten aan duurzame ontwikkeling, volgens deze leden, omdat het JRC-rapport waar u naar verwijst slechts *potentiële* bijdragen benoemt.³

Welk wetenschappelijk bewijs heeft u voor het argument dat NGT-planten bijdragen aan duurzame ontwikkeling? Deze leden ontvangen graag concreet bewijs met referenties naar de originele publicaties.

Hoe verwacht u dat NGT in de toekomst werkelijke duurzaamheidsdoelen zullen helpen bewerkstelligen, gezien de verwachte toenemende marktconcentratie op de zadenmarkt na deregulering van NGT? Deze zullen naar verwachting van voornoemd leden gepatenteerd worden, ondanks dat het Europees Parlement daar in meerderheid tegen heeft gestemd.⁴ Daarmee kunnen zij in handen komen van een beperkt aantal pesticidenbedrijven, zoals Corteva, Bayer, Syngenta en BASF.

¹ Kamerstukken I, 2025/2026, 27.428, I.

² Kamerstukken I, 2025/2026, 27.428, I, pag.6.

³ Zie: [JRC Publications Repository - Economic and environmental impacts of disease resistant crops developed with cisgenesis 7](#).

⁴ Het Europees Parlement heeft zich in zijn onderhandelingspositie uitgesproken tegen patenten op NGT-planten, zie: European Parliament, *European Parliament legislative resolution of 7 February 2024 on the proposal for a regulation on plants obtained by certain new genomic techniques and their food and feed*, P9_TA(2024)0067, [amendment 167](#).

datum 17 maart 2026

ons kenmerk 180233

blad 2

Wat vindt u van het rapport van de GGO-vrije voedselsector ENGA, waarin wordt gesteld dat er momenteel maar zeer weinig NGT op de markt zijn, en al helemaal niet met aantoonbare duurzaamheidsvoordelen?⁵ Deze leden ontvangen graag uw reflectie.

De fractieleden van de Fractie-Visseren-Hamakers en SP zijn bovendien van mening dat duurzame ontwikkeling ook zonder NGT-planten worden bewerkstelligd.

Bent u het met deze leden eens dat terughoudendheid gepast is bij het toepassen van risicovolle technologieën voor doelen, die ook zonder die technologieën bewerkstelligd zouden kunnen worden? Zo ja, hoe geeft u deze terughoudendheid vorm? Zo nee, waarom niet?

Naar aanleiding van de antwoorden op de vragen twee tot en met zeven uit het nader schriftelijke overleg hebben deze leden de volgende aanvullende vragen.⁶ Deze leden begrijpen dat u de vragen op een juridische wijze heeft beantwoord, maar er waren inhoudelijke vragen gesteld. Dus zou u deze vragen ook inhoudelijk willen beantwoorden? Deze leden hebben deze vragen al meerdere malen gesteld, omdat er zorgen zijn over de genetische samenstelling van landbouwgewassen, bomen en tuinplanten, ook op de langere termijn.

Bent u het met deze leden eens dat het mogelijk is dat, wanneer twee verschillende categorie 1-NGT-planten van dezelfde soort, elk met maximaal twintig modificaties, zich met elkaar kruisen, de nakomelingen een combinatie van deze maximaal veertig modificaties zouden kunnen hebben? Met andere woorden: zouden de nakomelingen meer dan twintig door NGT bewerkstelligde modificaties kunnen hebben?

Bent u het met deze leden eens dat deze planten feitelijk meer dan twintig door NGT bewerkstelligde modificaties omvatten, ondanks dat deze nakomelingen juridisch gedefinieerd zouden worden als categorie 1-NGT-planten?

Als een plant met de genetische karakteristieken van deze nakomeling zou worden beoordeeld, zou deze dan als categorie 2-NGT-plant worden aangemerkt, omdat deze plant meer dan twintig modificaties omvat?

Bent u het met deze leden eens dat een plant met meer dan twintig via NGT aangebrachte modificaties moet worden aangemerkt als een categorie 2-NGT-plant?

Bent u het met deze leden eens dat het onderscheid tussen categorie 1- en categorie 2-NGT-planten op de langere termijn kan vertroebelen, doordat nakomelingen van categorie 1-NGT-planten die met elkaar kruisen meer dan twintig modificaties kunnen omvatten?

⁵ Hans Eisenbeis, The Non-GMO Project (USA), Eva Gelinsky, Researcher (CH) and Heike Moldenhauer, ENGA (BE), new GMO's market report, juni 2025, geraadpleegd via: <https://www.enga.org/newsdetails/new-report-shows-market-reality-of-new-gmos/>.

⁶ Zie: *Kamerstukken I*, 2025/2026, 27.428, I, p. 6-7.

datum 17 maart 2026

ons kenmerk 180233

blad 3

Bent u het met deze leden eens dat de impact van dit voorstel op de genetische samenstelling van landbouwgewassen, bomen en tuinplanten en wilde planten op de langere termijn onvoorspelbaar is? Zo ja, wat gaat u doen om deze impact te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

De voormalig staatssecretaris heeft eerder aangegeven dat “*dit maximum van 20 modificaties uiteindelijk een beleidskeuze is geweest van de Europese Commissie*”.⁷

Bent u het met deze leden eens dat u met deze beleidskeuze ook een ethische keuze vertegenwoordigt, omdat deze het verschil tussen bestaande gewassen en Genetisch Gemodificeerde Organismes (hierna: GMO's) opnieuw definieert, vooral ook op de langere termijn? Bent u het met deze leden eens dat deze keuze onomkeerbaar is?

Kunt u uw standpunt in dit dossier verklaren, gezien de antwoorden van de voormalig staatssecretaris op vragen 11 en 12?⁸

Deze leden stellen het op prijs dat u bereidt bent de Commissie Genetische Modificatie (hierna: COGEM) advies te vragen over de uitkomst van de trialogen, maar vinden het tijdstip van het advies te laat.⁹ Bent u bereid de COGEM te vragen nog voor het besluit in de Raad te adviseren over de uitkomst van de trialogen? Dit betreft een korte termijn, maar de aan het woord zijnde leden schatten in dat de COGEM in staat is om dit advies te leveren.

Bent u het met voornoemde leden eens dat de definitie van categorie 1-NGT in de uitkomst van de trialogen niet ‘equivalent’ is aan conventionele technieken?¹⁰

Bent u het met deze leden eens dat het onwenselijk is dat de Europese Commissie de bevoegdheid krijgt om de equivalentencriteria in Annex 1 te herzien, zonder tussenkomst van het Europees Parlement of de lidstaten? Zo ja, hoe wilt u dit voorkomen? Zo nee, waarom vindt u het wenselijk een bevoegdheid met potentieel grote consequenties bij de Europese Commissie neer te leggen?

Het Europees Parlement heeft in 2024 besloten dat NGT-voedsel aangemerkt moet blijven en ook dat er geen patenten op NGT gegeven mogen worden.¹¹ In het voorstel dat nu voorligt wordt aan beide wensen niet voldaan. Nederland is officieel tegen patenten op voedsel, net als onder meer Plantum en Copa-Cogeca.¹²

In het huidige voorstel staat alleen iets over vrijwillige transparantie en een vrijwillige code voor licentieovereenkomsten.¹³ Volgens voornoemde leden biedt dit geen enkele garantie dat grote zadenbedrijven in de toekomst geen boeren of MKB-zadenbedrijven zullen vervolgen vanwege bijvoorbeeld

⁷ Kamerstukken I, 2024/2025, 27428 G.

⁸ Zie: Kamerstukken I, 2025/2026, 27.428, I, p. 8-9.

⁹ Zie: Kamerstukken I, 2025/2026, 27.428, I, p. 8.

¹⁰ Zie: Kamerstukken I, 2025/2026, 27.428, I, p. 9 (vraag 12) en Testbiotech, *Regulation of NGT plants – Overview and arguments*, 2025. Geraadpleegd via: <https://www.testbiotech.org/wp-content/uploads/2025/07/Regulation-of-NGT-plants-overview-and-arguments-1.pdf>

¹¹ European Parliament, *European Parliament legislative resolution of 7 February 2024 on the proposal for a regulation on plants obtained by certain new genomic techniques and their food and feed*, (COM(2023)0411 – 2023/0226(COD)), P9_TA(2024)0067.

¹² Zie bijvoorbeeld Plantum, *factsheet nieuwe veredelings technieken (NGT)*, januari 2024, Den Haag, geraadpleegd via: [2024_FS-NGT_1.pdf](#)

¹³ European Commission, *Proposal for a Regulation on plants obtained by certain new genomic techniques and their food and feed* (COM(2023)411 final), bepalingen inzake transparantie en vrijwillige licentie-initiatieven.

datum 17 maart 2026

ons kenmerk 180233

blad 4

contaminatie. Het biedt bovendien geen oplossing voor verdere marktconcentratie, hetgeen in brede zin als onwenselijk wordt beschouwd.

Gaat u namens Nederland tegen het huidige voorstel stemmen als deze geen verbod op patenten bevat? Zo nee, waarom niet?

Waarom vindt u dat consumenten niet zelf mogen kiezen of ze GGO-voedsel willen eten of niet, zoals nu het geval is?

Het coalitieakkoord geeft alle ruimte aan het nieuwe kabinet om tegen het voorstel te stemmen in de Raad, volgens deze leden. Het coalitieakkoord vermeldt namelijk dat het kabinet zich gaat inzetten op het toestaan van verschillende veredelings technieken. Deze technieken zijn al toegestaan binnen de huidige GMO-wetgeving.¹⁴

Bent u bereid, gezien alle maatschappelijke en politieke kritiek op het voorstel, net als acht andere lidstaten, tegen het voorstel te stemmen in de Raad?

De commissie ziet uit naar de beantwoording van bovenstaande vragen en verzoekt u deze uiterlijk **vrijdag 17 april**, aan de Eerste Kamer aan te bieden.

Hoogachtend,

G.J. Oplaat

Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

¹⁴ Coalitieakkoord 2026–2030: Aan de slag – Bouwen aan een beter Nederland, D66, VVD en CDA, 30 januari 2026, p.55, waarin wordt gesteld dat Nederland zich Europees wil inzetten voor het toestaan van nieuwe verdelings technieken bij plantenveredeling.